

اول خونی چکدی قلمه نازی بجاغنی
 ویردی فسان خشم و تغافلله زاعنی
 بند ایتدی دست و پایمه کیسوسی باغنی
 باخدم یوزینه قرمزلی کورددم بناغنی

وجهکده رنگ غازه عیاندر دیدم دیدی
 بالله عکس موجه قانکدرر سنک *

پیمانه صوندی دون کیجه مجاسده با که یار
 صاندم اوزنده وصل کبی برخیال وار
 اغزین ارامق استدم ایتدم فدای عار
 دامن تک ایغینه دوشوب شوپله زار زار

فکر وصال یحشی کاندردیدم دیدی
 بوسوز خیال ذهن یمانکدرر سنک

بر چشمه نك باشنده اوتورمش اوکابدن
 کورددم النده وار ایدی بردسته یاسمن
 قارشدی زردی کولدی بی انده کورون
 حیرتله کندی کندی اونو تدمده غیری بن

بو بر لطف شادرواندر دیدم دیدی
 یوخ یوخ ضیا سرشک روانکدرر سنک

ترکیب بند *

عزم ایلانده باغه دون اول نخل پرغرور
 ازهار گلستانه ویروب تازه برسرور
 ایتدی کنار حوضی نشیمشکه حضور
 صوا ایچره عکسفی کور ییجک همچو سرونور

بو قدیمی یوخسه سرو چمندر دیدم دیدی *
 تازه نهال کلشن جانکدرر سنک

کورددم کیدردی نازاتنه بنمش اول جوان
 زلفی نقابن اچدی کورنجه بی هان
 بر اود بر اجدی بغرم اوین یاخدی ناکهان
 صورتدم طوتوب عنایتی ای بی امان امان

بو حسن یا که مهر جهاندر دیدم دیدی
 سوزافکن اوجاغ روانکدرر سنک *

ققی تا صبح آغوشمده سرمست اولدینگ شبلر
 کشاده نافه دک بللور سینه سیم غبغبار *
 صراخیلر سبولر باده لر جام لبالبیلر
 سپهر ارزوده شمدیجک طوغمز او کو کولر
 خراب اباد غمدر بر زمان اباد اولان کو کولر
 فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کو کولر

یو کون کچمز طوتالم نجه امیده دامانک
 ناصل محشرده یارین قورتیلور بلم کر بیانک
 درونم یاقدی بیقدی اتش جانسوز هجرانک
 مروتسز عجب کو کسنده یوقی ذره ایمانک
 خراب اباد غمدر بر زمان اباد اولان کو کولر
 فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کو کولر

ضیا کر چه قولکدر سا که جورکله عدوا اولمز
 قرلمش شیشه در خاطر پذیرای رفو اولمز
 غمکله حاصلی محزوندر خندان روا اولمز *
 مراد ایتسک دخی شاد ایتسکی شمندنکرو اولمز

خراب اباد غمدر بر زمان اباد اولان کو کولر
 فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کو کولر

اسیر درد و غمدر درددن ازاد اولان کو کولر
 بلای هجره دوشمشدر صفا معتاد اولان کو کولر
 ققی مظلومدر وارسته بیداد اولان کو کولر
 ایدر فریادلر بیگانه فریاد اولان کو کولر

خراب اباد غمدر بر زمان اباد اولان کو کولر
 فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کو کولر

کو زمدن اول پری خیلی زمانلدر در نهان اولدی
 دو چشم زار ایکی فواره آتش فشان اولدی
 ییلقدی بیت خاطر یاندی دل کارم فغان اولدی *
 طربکاه درون یانغین یرندن بر نشان اولدی

خراب اباد غمدر بر زمان اباد اولان کو کولر
 فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کو کولر

باقیلسه چشم حقیقتله ذره راحتی یوق
جهانی اولیه خیال ایتلی که سختی یوق
کلنجه کیتما منک باخصوص صورتی یوق
بو بر کیدش که انک احتمال عودتی یوق

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکاشی
کیدر ملی کدری باثلی صفایه کاشی

شئون مظهر سرتجلی حقدرد
وجود اینته ذات حی مطلقدر
بیلن بو حکمتی هر کارده موفقدر
که عالمه کلانک کتسمی محتمقدر

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکاشی
کیدر ملی کدری باثلی صفایه کاشی

وجوده بیهوده غمبه عذاب ویرمکدن
تدارک ایتلی اسباب عیشی ماامکن
صفا ایدن ایله بردر کیدشده دردی چکن
چورمه عاقل ایسک وقتی فرصت الده ایکن

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکاشی
کیدر ملی کدری باثلی صفایه کاشی

تسیرین مطلع محمود بک مستشار خارجه

کوکل کوکل نه بو حزن و الم بو غم تاکی
خرا به زار جهانده بولور فنا هرشی
نه اولدی دولت جمشید و قنده خسرو و کی
قاچیرمه فرصتی قیل التزام ساقی و می

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکاشی
کیدر ملی کدری باثلی صفایه کاشی

گر کسه خسرو و جم رستم و زیماندر
کرك کدا و کرك کافر و مسلماندر
رباط دهره کلان یک دوروزه مهماندر
بو وقتی خوش کچورش مقتضای عرفاندر

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکاشی
کیدر ملی کدری باثلی صفایه کاشی

نظامبند شهود اوله لی بو بزم جهان
 نه زندلر نه قدحکشلر ایتدیلر کذران
 کوروب بو حالی برای نصیحت زندان
 کنار ساغرده یازمش بویقی پیرمغان

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکلی
 کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

خلاصه ایشم انص ایله افاقی
 چشیده ایشم ذوق وزهر و ترپاقی
 بو بزمک اکلادم الایشی دکل باقی
 پیاله می طولدر کتور کتور ساقی

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکلی
 کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

نشاط اخر اولور غم بولور ضیا پایان
 فقط بوجلس دورانه برکلور انسان
 بورازی حضرت محمود بکدن ایت اذعان
 که ایتدی حکمتی بومطلعنده درج و بیان

تفکر ایتلمیده بوجهانه برکلی
 کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

تخمیس غزل مشارالیه

اول بزم وصلدن که غم آورد حسرت
 مست خراب میکده پرورد حسرت
 مانند قیس زند جهان کرد حسرت

حیرت نشین بادیه درد حسرت
 بیلمم که کرم فرقت ویاسرد حسرت

غریبته شویله خسته دلم اولشم زبون
 کیم چهردم اولدی فرقت ایله کهر بانمون
 امانه چاره کوزدن ایراغ ایتدی چرخ دون

اول نور دیده نک کوزی کورمز که انجیسون
 فرقت غمیله ناصیه زرد حسرت

براوز که حال راحت و محنت ایچنده می
 حسرتده وصل و وصلده حسرت ایچنده می
 هجر یله شویله حالت حیرت ایچنده می

بن وصلت عالمنده ده فرقت ایچنده یم
عشاقه حسب حال اوله م فرد حسرت م

بلم تموز حجر و فلا کتیمی معدنم
یا زمهر بر درد و بلا می نشمینم
حمای اشتیاق اوله لی همدم بم

که سوز شمدن آتش ایچنده قالور تم
بعضاً ترل ترل او شودر برد حسرت م

یارب ندر بو بخت بد و قلب ناشکیب
عمرم کچر فنان ایله مانند عندلیب
کنجشپنیر کاخن غم اولشم غریب

وصلت بو غمکسار ایچون اه اولدی نصیب
هجرانه قاتلانان طایانان مرد حسرت م

کل موسمنده وصلن ایدوب وعد او عشوه کر
خار امل کو کلدده ضیا اچدی داغلا
نخل امید شمندی دخی ویره یوب نمر

وصلت یکی بهاره قالور سه نریم اکر
بوسوز شمدن آتش اچار ورد حسرت م

تسمیرین مطلع محمود نریم پاشا وکیل ناظر امور خارجه

عشاق او شاه کشور حسنک سپاهیدر
دولت فتاد کانه یارک نکاهیدر
رندک قیای اطلسی دلق سیاهیدر
شیخک سریری مسجد و تاجی کلاهیدر

افکاری ملکی شهر دلی تختگاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

بر شهر در که شهر قناعت حصار ناز
مهمان سمراینه قونه من موکب نیاز
قوللق افندیلک بوله من انده امتیاز
شهلک کدالک اولمز او عالنده کار ساز

افکاری ملکی شهر دلی تختگاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

احوال باز کونه دهر اولدی بی ثبات
 دولتمیدر بودولت یکر و زه حیات
 و همه نه اعتبار و خیاله نه التفات
 شاهی کدادن ایتدی تمیز صنع ذات

افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
 هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

قویتمز دیلر سه محنتی اصلا حضورینه
 استر سه شوقی همدم ایدر بزم سورینه
 وابسته امرینک بتون اشیا صدورینه
 هیچ کیمسه لر مداخله ایتمز امورینه

افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
 هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

بسدن نگاه عاشقه خاقانلق استمز
 رندانه تخت جم یتشور خانلق استمز
 بر مور گاه دهره سلیمانلق استمز
 درویش اولور که عالمه سلطانلق استمز

افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
 هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

دوشمش خیال ایله کیمی اندیشه غمه
 و از مش مسرتی کیمنک حد مایمه
 بند اسارت اولمش امل نوع ادمه
 یو خسه باقیلسه چشم بصیرتله عالمه

افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
 هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

دامنکش اول چوسرو غم روز کاردن
 ازاده اول فساد خزان و بهاردن
 قانز کشی دمنده کپرو شهر یاردن
 ایتمز مرور ممتنعات اول دیاردن

افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
 هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

ملک قناعتک چکلوب بر بوجاغنه
 دهرک تنزل ایلمدم باغ و راغنه
 کیرمز دلک صدای حکومت قولاغنه
 باقم اصول رسم و طریقک یساغنه

افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
 هر کیمسه کندی عالمنک پادشاهیدر

بر کارگاه عجبه نمادر بو کارگاه
یکساندر انده ذلت و غم عزت و رفاه
مقصد ضیاء رفاه ایسه ایتمه امید جاه
یلمم نه در بو دغدغه ملک و تختگاه

افکاری ملکی شهر دلی تختگاهیدر
هر کیسمه کندی عالمک پادشاهیدر

۲۲ شوال ۱۲۷۴

قطعات و ابیات

قطعه

طغرای غزای هایون ایچون

شاه دوران حضرت عبدالعزیزك حشر ددك
حق مؤید ایلسون اقبالنی اجلالنی
سیر ایدن طغرای غزای هایونن دیدی
بر هادر فتح شرق و غربه آچش بالنی

او اناده ظهرور ایمنه کورکب کیسودار ایچونه
قیلدی خان عبدالعزیز اقبال ایله تحتہ جلوس
ایلدی بر نجم کیسودار رخشان هریری
برکلور بیک ییلده بویله شاه عادل عالمه
طوغدی انکچون جلوسیله برابر اختری

قطعه

در ال عبادر ملجائی ارباب ایمانک
قوصوفی غیرت سفیانیانه مستفید اولسون
اکوب احوال سبط احمدی عشر محرمده
یزید و قومنه کیم لعنت ایتمسه یزید اولسون

۸ محرم ۱۲۷۴

قطعه

نور سحراب هلالی اولمک
منجلی اولدی بوشب بدر اولمدن
سجده ایلسه م بو عیده واریری
قدری کوردم لیه قدر اولمدن

۲۶ رمضان ۱۲۷۳

بیت معجم عربی

بی شفیق نظیف تقی
نجی نجیب تقیب تقی

بیت معجم فارسی

بی لغزنی شفقت غیظه خیز
چین چین چین غضب تیغ تیز *

ایله قدر در نمازنده یازلموز اوزره سویلنامه قطعه

ای شهنشاه جهان اراجلو سکدن بری
سایه لطف کده اولدی جمله عالم مستفید
کیجه کوندوز دولتی احیادرا بحق مقصدک
هر کیجهک قدر ایلسون حق هر کونک قدر سعید

۱۹ رجب ۱۲۷۸

دیگر

ظل یزدان ایده لی تخته جلوس
شب غم کتدی کلوب روز سعید
کیجه کوندز ایشی اصلاح امور
کیجه سن قدر ایده حق روزینی عید

دیگر

ایلدی احیا یکیدن دولتی
شاه جهان حضرت عبدالعزیز
حرمنته لیه قدرک خدا
قدر جلیلن ایده دائم عزیز

۲۲ رجب ۱۲۷۸

قطعه

فرق اولمز خر طاحونه دن اهل دنیا
ایل ایچون چونکه ایدر هر بری نفسن اتعاب
شوقدر وار که او یور هر کیجه راحت بریسی
برینک فکر والمه کوزینه کیرمز خواب

قطعه

هر کشی حالنجه برقید املده بنده در
جمع مال ایلر کیمی استر کیمی ذریتی
براسارتکاه عبرتدر بو عالم حاصلی
طویمدی کیمسه جهانده لذت حریتی

تصویر اوزره تحریر اولناره قطعه در

جسم زارم خاکده پنهان اولنجه استرم
بر زمان اولسون ضیا نامم فلکده پایدار
سیرتم آثار خامه مدن قانسون اجتهاد
صورتتم بورسم ایله قانسون جهانده یادگار

*
*

پادشاهم صامه کیم اورمز نشانی قورشونک *
ماهی چاک ایلر قشک کیرسه مهرک قویننه
سطوت شاهانه دن بیچاره دستی خوف ایدوب
بلکه قورشون ایشلمز بر نسخه طاقش بویننه

قبریس جزیره سی متصرفله مأمور بخرده ایالت

سرینه ملک ایتربیره قطعه

استقامت یورر عدالتله
عصر عبدالعزیز خاندربو
فقراى رعیت الحاصل
مستریح اوله جق زماندر بو

۱۴ رمضان ۱۱۷۸

بیت

عقل بر میزان ناقصدر حقوقی وزن ایچون
وقت اولور کیم حق چیقر وقتیه باطل صایدیغک

بیت

بر کون اولور جفادن او شوخ جهان کچر
ای لیل دیدکلرک اولور اما زمان کچر

بیت

بوراده کی بیت بالخاصه سیلنمش اولدیغندن اوقونامامش در .
آلتی سطر آشغیده سرخ مرکبله وشاعریک صوگ زمانرده کی
بازیسبله محرز و اوزرنده (بیت) اشارتی ناموجود بر بیت
کورولویور . یونی وقتیه انشاد ایش اولدیغی حالده ، احتیال که ،
برآلق احتراز ایدرک ، طی ایله بالاخره تکرار درج ایتشدن :

کردنلره پیرایه اولور طوق اسارت
بر بلده ده کیم بردلی بیگ عاقلی باغلار

برنسس هابلوتسقایه ویریهلره رسمه یازلمشدر *

اولدرر عشقک بنی انجام کار
بازی رسم سنده قانسون یادگار
مرحمت ایتمز ایسه کده حامله
زمره عشاقه اولسون اعتبار

Ton amour me fera enterré tôt ou tard ; je tu présente
ce portrait comme un souvenir de moi ; non pas que mon
triste sort t'isnripire jamais de compassion mais mon
exemple faire trembler tes autres adorateurs . [1]

[۱] مطبوع نسخه ده موجود اولمایان بوقطعه ایله آلتنده کی فرانسزجه
ترجه یی دیواندن عیناً نقل ایتدم . ترجمه ده کی املا و کله ایله صرف ونحو خطاری
بقا ایدلمشدر .

قطعه *

احكام قدر تخلف ايتمز
 بوحالی بيلن تكلف ايتمز
 چون چرخ فلک توقف ايتمز
 عاقل حاله تأسف ايتمز

بیت

همنفس اولمغله حضرت مولانايه
 ويردى تأثير صدا حضرت مولانايه

قطعه [۱]

ديده ده عينك بلاى ضعف ايله الده قدح
 صبحدن اقشامه دك تا صبحه دك اقشامدن
 صورسه لر عقبا ده ديردم عالمك كيفيتن
 عالمى كوردم بلى كوردم وراى جامدن

قطعه

يارب نه ا كسيلوردى درياى عزت كدن
 چمانه وجوده زهرا ب طولماسيدى
 آزاده سر اولوردم آسيب درد و غم دن
 يادهره گل سه يدم يا عقلم اولماسيدى

* *

[۱] المده كى يازما نسخه ده بولونمايان بو قطعه (خرابات) ك ايكنجى

جلدندن نقل ايدلشدر .

بیت

مخبر كه برستاره رخشان شرق ايدى
 ايتدى فراز منطقه غربدن طلوع [۱]

[۱] بو بیت ضیا پاشا دیوانک ماخذم اولان نسخه سنده موجودد کلدن .
 علی سعاوینک لوندرده نشر ایتدیکی (مخبر) غزته سنه پاشانک یازمش اولدینی
 بر مکتوبده مندرج بولوندیغنی ابوالضیا مرحوم (یکی عثمانیلر) تاریخنده بیان
 ایدیور (تصویر افکار ، عدد ۱۲۱) . مخبری لوندردن اول علی سعاوی
 استانبولده نشر ایدردی . استانبولده چیقان نسخه لرك قوللکسیوننی مطالعه
 ایتدم سه ده لوندرده منتشر اولان لری طوپلو بربرده کوردم .

یکه تاز عرصه نظم و بیان اولدم ضیا
 شمسواران بلاغت همعنان اولماز بکا
 درکه والای مفق العصره ایتدم انتساب
 اندن اوزکه بر معلا استان اولمز بکا
 عارف اسرار حکمت کیم دیسه م شایسته در
 راز صرأت دل عالم نهان اولمز بکا
 بحث علم ایتدکجه لایقدر دیسه ابن کمال
 مجسمده بر ندیم نکته دان اولمز بکا
 یاد ایدوب لطف جمیلن دیر زبان روزکار
 بوندن اعلا بر حیات جاودان اولماز بکا
 حشره دک یارب مقام شرعه زیب افکن اوله
 بو دعادن غیریبی ورد زبان اولمز بکا

جمادی الاولی ۱۳۶۸

نه آل ایتدی عجب نشئه شراب سکا
 که سرخی می اولور پرده حجاب سکا
 سن اوج حسنده بر ماه عالم آراسین
 نه یوزله عرض جمال ایلر افتاب سکا
 گرفته خم زلف نکاره بکزر سین
 کوکل ندن کله یور بویله پختاب سکا
 ندکلو جور وجفا ایتسک اولم آزرده
 که قور قورم اوله محشرده بر عتاب سکا

غزلیات *

مرغ لاهوتم که ناسوت اشیان اولمز بکا
 طائر قدسم زمین واسمان اولمز بکا
 منعکس اینئه طبعمه نقش کائنات
 صورت معنیده بر سر نهان اولمز بکا
 رند عالی مشربم خمخانه اندیشه ده
 طاس معکوس فلک بر جرعه دان اولمز بکا
 وار نگاه خشمه چشم اشنالق سینه ده
 غمزه دلبر بلای ناکهان اولمز بکا
 شاعر سردر هوای روزکارم خامه وش
 وصف زلف دلربا عقد لسان اولمز بکا
 اول فلاطون حکم آموز تحقیق که بن
 بو علی شا کرد درس امتحان اولمز بکا
 قهرمان هفتخوان محتم رستم کبی
 دفتر افلاک لوح داستان اولمز بکا

سرشك كریه و خون جگر له بساه ندك
ایکی کوزمینه بندندراب و تاب سکا

جناب عاصمه عرض ایت نظیره مسئله سن
ضیا کلور ایسه اندن کلور جواب سکا

۲۲ صفر ۱۲۶۹

رنج خاطر ویر مسون فریاد و افغانلر سکا
کلغدارم سن همان صاغ اول فدا جانلر سکا
چوققیدر سر در هوای زلفك اولق روزگار
بر پریشان کیم مسخر در سلیمانلر سکا
جنبش مژگانی خاطر نشان قیل متصل
بر کداریار در ای دل بو پیکانلر سکا
سنکه شاه حسن و انسین الویر رمی سودیکم
دلشکنلکلر بو نقض عهد و پیمانلر سکا
قنده سین ای دامن امید بیلسم قنده سک
چاک چاک حسرت اولمشدر کر بیانلر سکا
سن خرام ایتسک کلور جوشه ملکلر شوقدن
یا نصل صبر ایتسون انصاف ایله انسانلر سکا
هی نه سنکین دل سین ای کافر که تأثیر ایلمز
اهلر فریادلر چاک کر بیانلر سکا

عاشقانه بر زمین تازه کوستردک ضیا
عبطه ایلر لرسه شایاندر سخندانلر سکا

صفر ۱۲۸۰

غم عشقکاه ایتدم شویله بر داغ درون پیدا
که هر زخنده بیک فرهاد ایله بیک بیستون پیدا
دکل صبح و مسا خون دلن نوش ایتمکه خلقک
فلک بزمنده ایتمش ایکی جام لاله کون پیدا
خلاصه چاره یوق عالمده کم دردک بری بتسه
یرنده اولور اندن داخی بر درد فزون پیدا
جهانده بولما مشدر بن کبی بر مورد کامل
اولدن کسوه تر کیده حرف جنون پیدا
نه جادودر او خونی غمزه لر کیم هر نگاهنده
ایدز تسخیر ایچون عشاقی بیک مکر و فسون پیدا
طریقکده دلیل ایستر ایسک صدق عزیمتدر
اولور هر خطوده بر نقش پای رهنمون پیدا

ضیا پک چوق زمان استر که میدان بلاغنده
اوله ذاتم کبی بر فاضل صاحب فنون پیدا

سلخ شوال ۱۲۷۰

دهری طومش پر تو خورشید عالمکیر بخت
منجلیدر جمله ذراتده تأثیر بخت
جهلیده تحصیل ایچون البت ایدردک اهتام
ممکن اولسیدی فدای فضل ایله تغیر بخت
فرق ایچون تمیز اهلیتده کی نقصاتی
صورت اعماده اسلاف ایتدیلمر تصویر بخت

عزت جهاه هوان علمه یوقدر بر سبب
مقتضای عقل و حکمتسه اگر تدبیر بخت

بر مؤثر دن ظهور ایلر ضیا آتارهب

صرف تعریض و تسلیدر بزه تعبیر بخت

جمادی الاخره ۱۲۹۰

* *

دو کر چشم کبی بر ماهر و هجر یله قان ای صبح

دکلدر هر شفق بیهوده پر خون اسمان ای صبح

اریتدی جسم زارم اتش حسرت مثال شمع

چراغ بزم ایدم جانانه بنده بر زمان ای صبح

انیس و غمکسارم سنسین انحق شام غربتده

یتر هجران یتر الله ایچون اولسون امان ای صبح

بولور لر تسلیت سندن غربیان شب حسرت

بو خصلت صدقکه تمیزی هر کونده نشان ای صبح

ضیای ناشکیه کتم راز ایتمکده بکزر سین

کر بیان چاک اولور سین حیقمز اغز کدن فغان ای صبح

ذی الحجه ۱۲۷۸

* *

دل مجروح ایدر اول غمزۀ جلاددن فریاد

که مظلوم ایلر البت خنجر بیداددن فریاد

نه آه ایتدی اثر نه ناله دن یار اولدی آسوده

فغان افغان بی تأثیر دن فریاددن فریاد

دکل عکسی صدانک یاد ایدوب کهسار شیرینی *

ایدر صور دقچه زخم تیشه فرهاددن فریاد

یا بن بیهوش عشقم یا اوسر مست محبتدر

ایشتمم نیجه دملر در دل ناشاددن فریاد

چکنلر کو شمال طالع ناسازدن ازار

ایدر طنبوروش مضراب استعداددن فریاد

شئونات جهان وابسته حکم مشیتدر

عشدر دست کردون ستم بنیاددن فریاد

زبان شکوه دن آگاه بر کوش ترحم یوق

ضیا فریاددن صدداد دست داددن فریاد

۲۱ ربیع الاول ۱۲۷۰

* *

دعوی بوس دهانک دلده ودل نابدید

بر عجب تزویر کیم مسؤل و سائل نابدید

کشتی عقله اولور هر موجی بر کرداب یأس

عشق بردریای عماندر که ساحل نابدید

حیفکیم کمکشته راه تیه حیرت اولمشز

بر صدا کوش ایلر زاما که قائل نابدید

کونده یوز بیک سر اولور غلطیده میدان عشق

اره ده مقتول ناپیدا و قاتل نابدید

عاقل و مجنونی تمیز ایتمه انصاف ایله
حیف کیم عالمده بر معقول عاقل نابدید

یکه تاز عرصه نظم و بلاغتسین ضیا
کویا بر شاعر صاحب فضائل نابدید

شعبان ۱۲۷۲

طویلش بردسته سنبل یار پرچم قومش اد
قطره قالمش باده دن اغزنده کلفم قومش اد
بر عجب آتش بر اقمشدر که مهرک سینه مه
که اکا عشاق یاره گاه مرهم قومش اد
مرده دللر جان بولور هر قطره سنده نشئه دن
حیفکیم اب حیاته می دیوچم قومش اد
پرده پرده صنعت ابراز ایتمه استاد صنع
بر تیاترو خانه یاقمش صکره عالم قومش اد
ایتمدن تحقیق حال دهری ارباب لغت
ماتمه شادی دیمش شادی به ماتم قومش اد
هی نه قدرت هی نه صنعتدر که خلاق ازل
بر اوج طیرانغی تخمیر ایتمش ادم قومش اد
خالقه خلقه اهلر در کیم صارلمش پاینه *

۱۲ ربیع الاخر ۱۲۷۵

گاه ایدر بر نشتر مسموم مرهمدن ظهور
گاه ایلر نوش دارو کاسه سمدن ظهور
هب صنایع بر مؤثر دن بولور فیض وجود
کر چه ایلر صور تا آثار ادمدن ظهور
بار خاطر در بلا جو یان عشقه اشق
لذت اول شادیده در کم ایلیه غمدن ظهور
هب هواداران ایتمشدر بریشان روزگار
فتنه لر کیم ایلر اول کیسوی پر خدن ظهور
نامنی حرمتله حالا یاد ایدر رندان عشق
خیلی دمدر کر چه صها ایده لی جمدن ظهور

تششکان معرفت اولسون ضیا سیراب فیض
ماء حکمت ایلدی میزاب خامه مدن ظهور

۱۲۶۸

عجبدر هر کس اوضاع فلکدن داده گلشدر
کلان کویا بوختتگاهه هب فریاده گلشدر
قناعت ایلدم شم ایله زلفک نشئه حائنده
صارلمقده اگر چه خاطر ناشاده گلشدر
دل بیازه کویا تازه جان کلدی سلامکدن
بو احسانک بکا طوغریسی فوق العاده گلشدر
عجب بر حسنه مالکسین که اندام دلارامک
نه فکر مانی به نه خاطر بهزاده گلشدر

گذرگاه جهان بندر که شهر حقیقتدز
کیدنلر اول دیاره بو خراب اباده کمشدر

ندر بلمم ضیا بوشیوه اعجاز نظمکده
مکر روح القدس اندیشه که امداده کمشدر

۴۴ شوال ۱۲۷۳

بر پردی طویسه گوشم اغزیمه جانم کلور
صانورم غمخانه می تشریفه جانام کلور
دامن طوتمق ایچون دوشدجه یارک پاینه
رهگذار دسته کنندی کریبانم کلور
استمم ببل صداسن خاطر ناشادمه
حسرتکله ایتدیکم فریاد و افغانم کلور
قنده سین ای صبر طاقسوز طرف باغدن
شهلوندم سودیکم سرو خرامانم کلور

ای ضیا البته قورتلز ز بانمدن فلک

بن کیدر سه م مجلس دورانه دیوانم کلور

۲۲ محرم ۱۲۷۴

شام شریف والیبسی دولتور محمود زیمم یاشا

حضرت تبریک غزل عالیبرینه نظیره در

کوکل دشت فراقک طائر اشکسته بالیدر

تحمیر لانه سی غم یادی افغان حسب حالیدر

بیلور دخت رزک مغیچه وقت حرمتن کویا *
که مجلسده الینه الدینی ساعت حالیدر
ید استاد قدرت نوبنو اثار ایدر پیدا
فلک سر قضانک پرده ظل خیالیدر
اولور می خوف ید دزدان عصره موجب تقوی
که خلقک شمعی سرقت ایتدیکی هب میری مالیدر
نصیبی یوقدر اهل لطفدن بر کشته بختانک
درون یمده حالاکسه کرداب خالیدر
تواضع مشرب ممد و حدر ارباب رفعتده
فقیر ایلر سه عرض مسکنت خود کنندی حالیدر
نوله نظم ولی نعمته اولسم ضیا پیرو
هنر بختده کلک شوخ مشرب لا ابالیدر
خد یو کامران محمود پاشای علی خصلت
که قهر خصم ایچون حالا دمشق شامه والیدر
سرافراز سرافرازان میدان بلاغت کیم
معارفده کمال و انوریدن کعبی عالیدر
فلک محجوبدر ابر کهر بار سخاسندن
جهان ممنون احسان کف دریا نوالیدر
هنرده معرفتده لطفده احسان و همته
نظیری وار ایسه آینده کنندی مثالیدر
اوله اقبال و دولت هم کابی قنده عزم ایتسه
زبان اختصاصک بودعا زیب مقالیدر

عالم عشقك دلم براتشين درياسيدر
 كوزلرم كويا او دريانك ايكي مجراسيدر
 بوسدن صكره كنار استر وصال استر كوكل
 سوديكم معذور طوت دنيا طمع دنياسيدر
 ماه نومي خنجر جامي دينور ابروسنه
 درس عشقك اشته مشكل مبعثي بوراسيدر
 صامه جورندن ايدر عشاقه ايتسه كچ نگاه
 چشم مخجوري او مست عشوه نك شهلاسيدير
 رندي ياقلاشدر مامق استر جوار جتته

واعظك بوهاي وهوي هب سينور غوغاسيدر
 عشق اوله شول مرده كيم ماندر نديلايخوار
 كنج كلخن كلشنيدر خون دل صهباسيدر

خالق معني ضيادر كرچه سوزده شاعران
 كيمي مومي كيمي موسانك اژدرهاسيدر
 رمضان ۱۲۲۷

كورمدن اثار نيسانن بهار الدن كيدر
 كللر اخر رام اولور اما هزاز الدن كيدر
 نوجوان سومكده بن پيراني تعيب ايلم
 حسن اولور كيم سير ايدر كن اختيار الدن كيدر
 رزق مقسومه قناعتدر مالي حكمتك
 كاه حرص نوشكار ايله شكار الدن كيدر

ساربان وقت ايدك حزم ايله زيرا وقت اولور
 برطوپال مركب بلاسيه قطار الدن كيدر

قلت ادراكدن صامه ضيانك غيرتن
 نيلسون كيم يركلور صبر وقرار الدن كيدر
 جماد الاخره ۱۲۸۷ جنوه

نه قانونه نه جبر و زوره نه خنكاره تابعدر
 بوبندر كهده هر كس درهم و ديناره تابعدر
 فلك بر ماهر و عشقيه دور ايتديردى دنياي
 نيم نجتم عجب بر كوكل سياره تابعدر
 مساسل بر اسار تدر ضرورت هر حكومتده
 كه سلطان ناظره ناظرده خدمتكاره تابعدر
 كيدن كلز كلان مشكو كدر بيل قدريني حالك
 بودهرك محنت و ذوق بتون افكاره تابعدر
 سحاب اسايور لرل يرده جامد كورديكك طاغبر
 بتون ذرات بر قانون استمراره تابعدر
 اهالى تابع متبوعدر شاهه حقيقتده
 يكونك حكيمي بالاسنده كي مقداره تابعدر

ضيا افكار عصره اتباع ايت راحت استرسك *
 خس و خاشاك زيرا جوشش انهاره تابعدر

صافه کردون چنبر دور زمانی دوندردر
 برید قدرت بودلاب جهانی دوندردر
 حجره خورشید در ذراتی کرچه دوندردن
 کیم عجب اول حجره آتشفشانی دوندردر
 بونه آتشد که یارب عسوه دیرلر نامه
 هر شراری بیک زمین و آسمانی دوندردر
 هی نه در یاد ر اودریای ازل کیم قطره سی
 آسیای عالم کون و مکانی دوندردر
 خسته در دل شویله کیم دست ترددله اجل
 بریاندن بریانه اول ناتوانی دوندردر

عالم نظم و بلاغته سلیماندر ضیا
 پارماغنده خاتم سحر و بیانی دوندردر

۲۰ شعبان ۱۲۹۱

تیغلك غمزه كده خنجر لكده مژگانكده در
 شو خسین اسباب قتلك جمله سی یانكده در
 زلفك اسا شوق دامانكده اولدم تارمار
 روز محشرده ایکی دستم کریبانكده در
 بولسون جمعیت ارام تاروز وصال
 شول كوكلر کیم خم زلف پریشانكده در
 برنكهله اولدر رسین که ویر رسین تازه جان
 عاشقك موت و حیاتی چشم مستانكده در

ای ضیا اینه فیض ازل اولمش دلك
 شمس عشقك پرتو آثاری دیوانكده در

* *
 چشم نكاره باغرك پرسوز و تاب كوستر
 شاهین ناز آلسون لحت كباب كوستر
 رسمنده ای مصور چوق دقت ایت میانه
 چشم او مست نازك آرنیم خواب كوستر
 باق جامه عكسك آلسون اول نخشب زنخدان
 صنعتله صكره اندن بر افتاب كوستر
 واقف ایسك جهانك انجمنه المذن
 نه اضطراب عرض ایت نه ییجتاب كوستر
 هر خطوه چاه غمدر دشت امل خیال ایت
 یادوش چه بلایه یا اجنتاب كوستر

* *
 بر افتابه بر اول مهوشه نگاه ایدرز
 شباهت اویله که فرقنده اشتباه ایدرز
 رواق عرشه چیقر حلقه حلقه شعله دل
 سحر که سوزش عشقکله آه آه ایدرز
 دریغ کوه عالمهای عمره دریغ
 که بز انی غم دنیا ایچون تباه ایدرز
 پلاسپاره اخلاصمراه روز حساب
 جناب شیخ ریاکاره برکلاه ایدرز

اساس قنطرة عالمی ضیا اونودوب

عجب که رهگذریلی خوابگاه ایدرز

۱۴ ذی القعدة ۱۲۷۰

* *

وطن مألوف اولنلر بی سبب ترك دیار ایتمز

ضرورتسز جهانده کیمسه غربت اختیار ایتمز

دو تر سیاهه فکر ایتدکجه حسنک اضطرار بندن

کوکل بریرده ای ارام جان سنسز قرار ایتمز

نه غم رسوای اولورسه زلفکده دل باغلیان مجنون

کرفتاران زنجیر محبت قید عار ایتمز

بیقردی کو هکن اهیله طاغیر طومدی شیرین

عجیدر کاه سوز طاشه کچر انسانه کار ایتمز

بزه خون بشر سرمایه نصر وشجاعتر

سیاع دشت وهامون کندی جنسندن شکار ایتمز

نظام خلق عالم محترمدر عند باریده

خدا قادردر اما سیمی زر لیلی نهار ایتمز

ضیا اول عارف اکاه دل تحسینه شایندر

که نقصان بیلوب عرض کمال واقتخار ایتمز

۵ ربیع الاول ۱۲۷۰

* *

دم صباح اولنجه عیان نفس بنفس

وجود دهره کلور صانکه جان نفس بنفس

کیرو الور نه ویرر ایسه روزکار آخر

کوروک بونکته بی ایلر بیان نفس بنفس

حیات آلدینی دمدر ملمات ویردیکی دم

کشی اولور دیریلور آن بان نفس بنفس

دکل نفسده اثر اعتقاد تامدهدر

ویرر مریضه شفا رقیه خوان نفس بنفس

نه دیکلنور نه طورر لحظه رهنورد حیات

مدار عمری ایدر طی همان نفس بنفس

ایدر حقیقت توحید نولدینین اسماع

اولنجه نیرن ونی همزبان نفس بنفس

ضیا تو اثر انفاسدن مشاهددر

که شمع وار بتر بو جهان نفس بنفس

۱۲۹۱ ذی الحججه

* *

بزم نوشانوشده غم برطرف می برطرف

ساقیا غم قنده عالم برطرف می برطرف

ذوق فیض عشق آیرلمز دل آگاهدن

اوله مز پیماننه جم برطرف می برطرف

می اغر مرهمدن اول خاطر مجروحمه

قونسه بر میزانه مرهم برطرف می برطرف

قنغیسن بیلمم دل شوریده ایتسون اختیار

بوس لعل یار کلفم برطرف می برطرف

مرحمت و یردی ضیا مجلسده یاره مست ایکن
کریه چشم دمام بر طرف می بر طرف

شعبان ۱۲۶۹

* *

ترساده اختلاف مسلمانده اختلاف
سر تاپای عالم انسانده اختلاف
هب اختلاف السنه دن اقتضا ایدر
تحقیق اولنسه اکثر ادیانده اختلاف
باعث غیابدر عدم اتفاق ایچون
یوقدر وجود مهر در خشانده اختلاف
عارف اودر که حالی زمانه قیاس ایدر
احوالی مختلف قیلار ازمانده اختلاف
شیخک نه رتبه اولسه ده ظاهر کرامتی
کاهی اولور میان مریدانده اختلاف
کلز تغیر ادمه اقبال و جاه ایله
بوزماز مال نامه بی عنوانده اختلاف
اسانه دینورمی انلاره کیم انتفاع ایچون
بر آنده اتفاق ایده بر آنده اختلاف

حیرت و یرن بداهته تعریضدر ضیا

یوقسه اولور طبایع وجدانده اختلاف

ذی الحججه ۹۲۹۲

* *

اولیدی اولدیفی حاله رضاسی انسانک
بورته اولمز ایدی چوق بلاسی انسانک

ندر او حسن اوتناسب اوقامت بالا
سنی کوررده قالورمی ریاسی انسانک
ایم معترفه مرحمت مرؤتدر
قرین عفو اوله کلش خطاسی انسانک
تحمل ایتدیکی اوضاعه طاغیر ایده مز *
صودر باقیلسه اساس بناسی انسانک
دریغ عمر عبارتسه کر بو محنتدن
کچر امید ایله صبح و مساسی انسانک
هزار شکله کیرر هر نفسده خلق جهان
قبول اولنسه اکر هر دعاسی انسانک
سهر مدفنی ما کل ایتش انسانه
اولور ینه تن انسان غداسی انسانک
طوغر المله کچر درد ایله اولور غمله
بیلنسه اه نه دمدر صفاسی انسانک

ضیا سزا اوله مز نعمت محبتکه

جوان اولورسه دخی بیوفاسی انسانک

۱۶ محرم ۱۲۷۴

* *

سنمز جهانه عطف نگاه ایتمز اولدی دل
یتانی فراق ایله اه ایتمز اولدی دل
مختکه جهانی بیلوب دامگاه غم
چوقدندر ارزوی رفاه ایتمز اولدی دل

جسم و رخك كوروب دوشه لی قید زلفكه
فرق سفید و سرخ و سیاه ایتمز اولدی دل
ساحلرس فتور اوله لی کشتی امید
دریای ارزوده شاه ایتمز اولدی دل

ازاده سردر افت منتدن ای ضیا
زیرا امید تاج و کلاه ایتمز اولدی دل

۲ محرم

الور هر لحظه ذوقه عمری برمیخانه در عالم
ویرر هر قطره سن بیک جانہ بر پیمانہ در عالم
جهان اتش پرست بر تو اقبال و دولتدر
اگر سوزان اولورسك شمعه که پروانه در عالم
همان بر وار ایتمز بر یوق ایتمز در حاصل دوران
سراسر عبرت افزا بر غریب افسانه در عالم
جنون و عقلی تمیز ایتمز معینده مشکدر
هله معقول اولان شو عقل ایسه دیوانه در عالم
خرابی جهان عمرانته نسبتله واقعدر
نه رتبه اولسه معمور اولقدر ویرانه در عالم
نه خسر اولر نه جملر کلدی کچدی جلوه کاهندن
نیجه بازیچه کورمش بر تیاتر و خانه در عالم

ضیا بیک کاربان عاقل کذار ایتدی زمینندن
بیلنمز بیلمدی هم کیمسه لر حالا نه در عالم

۱۵ رجب ۱۲۷۵

ظن ایتمه بن اما سیه ده باشالق ایلدم
بولدم یتیم خلقنی باشالق ایلدم
دلخواهم اوزره برایشه باش اولدم دروغ
مجلسده کرچه بن دخی اعضالق ایلدم
ای خوش اوشب که یانه یانه بزم یارده
مانند شمع انجمن اراق ایلدم
نه صوفی یه نه رنده یراندم زمانه ده
مسجدده سبحه بزمده صهبالق ایلدم

بولدم حضور قلب ضیا جمله کارمی
تفویض قبضه قدر الخالق ایلدم

اماسیه صفر ۱۲۸۲

دیار کفری کزدم بلده لر کاشانه لر کوردم
دولاشدم ملک اسلامی بوتون ویرانه لر کوردم
بولندم بن دخی دارالشفای باب عالیده
فلاطونی بکنمز انده چوق دیوانه لر کوردم
حضور گوشه میخانه بی بن کوردم کندی
نه مجلس لر نه صهبالر نه عشر تخانه لر کوردم
جهان نامنده کی بر مقتل عامه یولم دوشدی
حکومت دیر لر آنده بر نیجه سلخانه لر کوردم

ضیا دکمز خناری کیفه میخانه ده رک
بوعشر تکمهده بن چوق طور مدم اما نه لر کوردم
چنوه شعبان ۱۲۸۷

پیرمژگانك كو كلدە يادكارمدر بتون
 سوديكيم ايتدكلرك خاطر كذارمدر بتون
 عاشق هر شوخ مي مشرب قلندر طاليم
 چكديكيم پيانه لر مجلسده يارمدر بتون
 حلقه چشممدر اول دام فسونكيم ايستيم
 طائران اوج استغنا شكارمدر بتون
 لايقم هر جوره كم قويدى المده دامك
 چكديكيم محصول دست اختيارمدر بتون

عالم تحقيقاته ميخانه فيضم ضيا

عارفان بزمنده رندلايخوارمدر بتون

۱۵ جمادى الاخره ۱۲۷۰ هـ

**

كريزاندرد حضور و خواب جسم ناتوامدن
 اوصاندردى بنى تلخى هجر ك طائلى جامدن
 اولدن لاله زار داغ جسم دور خطكده
 بهاران ريزه چين شوق اولور فصل خزامدن
 اكر بن كلشن اولسيدم بويخت واژ كومه
 بتردى هر كيه معكوس هيئت خاكدامدن
 فراقكه يئار جوركله بر دم قان ايچن كوكل
 ايدر اتش ترشح شمدي چشم خونفشانمدين
 عدودر جسممه جان حسرتكاه شويله كيم طور مرت
 معاذالله خيالك بر نفس ايرلسه ياتمدين

كچن اهل دلى اشفته كام عشق ايدر خاكم
 كلور بوى محبت ريزه ريزه استخوانمدين

سبب اسرار عشقى فاشه فرياد و فغاندر هب
 ضيا فرياد اهمدين فغان كندى فغانمدين

۲۵ ذى الحجه ۱۲۷۰

**

فنون فتنه بي زلفك خط پرفدن او كرنسون
 كشى بر درس او كرنسونده تك دشمندن او كرنسون
 يئار بيك داغ وار سينه مده حاجت يوق بيابانه
 فنون عشقى مجنون شمدي كلسون بندن او كرنسون
 چكر يئاللر جه حسرت وصلت يكر وزه ياره
 هزار ايبن صبرى كلبن كلشندن او كرنسون
 وصال ياره ايرمز سينه چاك حسرت اولمزه
 كوكل رسم طريق عشقى پيراهندن او كرنسون

ضيا سجاده معنيه سنسين مرشد تحقيق

فنون نظمي ارباب معارف سندن او كرنسون

۱۵ ربيع الاخر ۱۲۷۳

**

دشمنلرك چراغى ديمم روشن اولسون
 حقدن بولور ايدن كتولك بندن اولسون
 تقرب وصال حضرت ايسه قصدك اى مسيح
 پيشمينه دلنده غم سوزن اولسون

عبرت الوب حکایت فرهاد و قیسدن
 مردم دین جهانده اسپر زن اولسون
 دامان وصلی تک اله کچسونده نازدن
 استرسه تنده لیمه پیراهن اولسون

داود چرخ درد ایله موم ایلدی ضیا
 عالمده کسه بن کی اهن تن اولسون

بوسنه شوال

* *

بر کون اوله جق بن کبی نالان اوله جقسین *
 ایتدکلرینه سنده پشیمان اوله جقسین *
 توسیع معیشتده بتون ذکر ایله فکرك
 شیخم نه زمان سویله مسلمان اوله جقسین
 بو عشوه بورتار که وار سنده کوچکدن
 بیلمم نه یمان آفت دوران اوله جقسین *
 بوناز وروش سنده که وار تازه نهالم
 یلسک یانصل سروخرامان اوله جقسین
 چون خاطر می ییقدک ایا چرخ ستمکار
 چوق کچمیه جک سن دخی ویران اوله جقسین

بر کون کله جک همیف ضیا به دیه جکسین
 ایتدکلرینه سنده پشیمان اوله جقسین

اماسیه ۲۰ رجب ۹۲۸۰

آصفک مقدارینی بیلمز سلیمان اولیان
 بیلمز انسان قدرینی عالمده انسان اولیان
 زلفنه دل ویرمین بیلمز کوکل احوالی
 اکلاماز حال پریشانی پریشان اولیان
 رزقنه قانع اولان کردونه منت ایلمز
 عالمک سلطانیدر محتاج سلطان اولیان
 کیمکه قورقماز حقندن اندن قورقار ارباب عقول
 هر نه استرسه یاپار حقندن هر اسان اولیان

اعتراض ایلرسه برنادان ضیا خاموش اولور
 چونکه بیلمز قدر کفتارین سخندان اولیان
 شوال ۱۳۹۱

* *

نه ناله به نه آه سحر کاهه سرفرو
 ایتم طریق عشقده همراه سرفرو
 تحسین که منت ایتمدی شیرینه جان ایچون
 فرهاد قیلدی تیشه جانکاهه سرفرو
 تعظیم ایله ایاغنی بوس ایتمک استیوب
 ایلر صراخی بزنده اولماهه سرفرو
 معذور ایدر جنونی رکوع و سجوددن
 کاهیجه عاشق ایلمز اللهه سرفرو

بونظم نوزمین بلاغت نشارده
 عالم ایدر ضیای دل اکاهه سرفرو

غره ربیع الآخر ۱۳۷۳

نوع انسان حشره دك تعظيم ايدر لر ادينه
 كيم فداي نفس ايدرسه جنسك امدادينه
 طاشدن اولسه توبه نك قلمي طايانماز باغده
 نيلرك افغانه بلبلرك فريادينه
 دوي خاكي ظلم ايله پامال ايدن ظالملك
 زير خاكك حالي كلمزمي يارب يادينه
 شمديكي عاجزلرك دعواسني سير ايلين
 كچمشك رحمت او قور فرعونه شدادينه *
 يا قناعت اختيار ايلر يا ذل ارتكاب
 عصر يمزده اويدرانلر مصر في ايرادينه
 نيك و بدهر كس بولور عالمده البت ايتديكن
 كسدي بولمازسه جزا ميراث اولور اولادينه

چرخدن آلم ضيا تبغ زبانه انتقام
 رحمت اولسون فن نظمك پيرينه استادينه
 شوال ۱۲۹۱

قيام ملك اميدن ايله بيدادلازمسه
 محققدر زوال دولت استبدادلازمسه
 وجود ملكه افراد رعيت جزء لازمدر
 نصل جمع الوفه نصرت احادلازمسه
 بر اقسون ذكر خير اثار و افعاليله عالمده
 اكر بر ادمه خير الحلف اولادلازمسه

منافع مختلفدر اقتضاي روزكار اوزره
 دكل عريانه لازم ناخدايه باد لازمسه
 صاقن اقبال ايچون اشخاصه اولمه آلت اغراض
 سكا لازم مي اولمق عالمه جلاد لازمسه
 امور بيتي هب و ارمي تصرف ايتمكه حقي
 اكر دختر ايچون ناچار برداماد لازمسه

ضيا آسا كال كامله پيرولك ايتسونلر
 هنرمندان ايچون تقليده بر استاد لازمسه *

غره صفر ۱۲۹۵

چاره جو اولدقجه درمان دردناك ايلرسني
 اي كوكل بودرد عشق اخر هلاك ايلرسني
 شانه وش تك دوشمه اي عاشق هو اي زلفنه
 قور قورم شمشير غمزه چاك چاك ايلرسني
 زيب كيل ايتمك ايچون محصولى دهقان ازل
 بر كون اي تخم تن البت زير خاك ايلرسني
 تابي اي نفس چرك الود ميل معصيت
 اغله كيم اشك ندامت بلهك پاك ايلرسني

مورشهد افتاده غمسين ضيا يوقدر خلاص
 چاره جو اولدقجه درمان دردناك ايلرسني

۱۲۶۷

مه طلعتك خيالى دل بيقراره دوشدى
 صانه سين كه عكسى ماهك يم بيكناره دوشدى
 سر كوي خون دلدن ينه لعلزاره دوندى
 كورينور كه ميل جانان هوس شكاره دوشدى
 دل زاره اولدى ظاهر ره شهر حيرت اخر
 يولى رهنورد عشقك نه عجب دياره دوشدى
 كره زمين اولورسه نوله حشمره دك پزائش
 نم اتش دلدن اكا بر شراره دوشدى
 يازق اول هوا پرسته كه بو بزم بي بقاده
 بر اقوب صفاي جامي غم روزكاره دوشدى
 بكا قوقلدوب كل رخ اورجم او ماه بوزدى
 بوسنه زهي تصادف رمضان بهاره دوشدى

اوله عارفان عصره بو غزل ضيا هديم

يم عشق جوشه كلدى بو كهر كناره دوشدى

۱۷ رمضان ۱۲۷۳

ياران طاغدى صحبت ميخانه قالمدى
 اول عشرت اول محبت او پيمانه قالمدى
 كوش ايتم اسكى نعره لرى كوي ياردن
 كويا كه دشت عشقده ديوانه قالمدى
 هر تارى اولدى بر زده دست روزكار
 ايتدكبرى او زلف پریشانه قالمدى

هب اشناى دولت احسانك اولدى خلق
 بر بندن اوزكه بزمكه بيكانه قالمدى
 ياندك فتادكانسكى خاكستر ايلدك
 اى شمع كلفت ايله پروانه قالمدى
 دلسته اولمه عالمه سلطان ايسك دخى
 بر ملك در جهان كه سليمانه قالمدى
 هر كس زبون فكر معاش اولدى عصرده
 اولسكى شوق مجلس رندانه قالمدى
 طاشلر يدردى نان يرينه بر زمان فلك
 نان ويردى شمدى آه كه دندانه قالمدى
 اولمز او شوخه هيچ بريسي كار كر ضيا
 افسون تو كندى ديتمدك افسانه قالمدى

۳ ذى القعدة ۱۲۷۴

بايمالك اولمق اميديله دامانك كبي
 سينه چاك حسرتك اولدم كر بيانك كبي
 چون بي سوداي زلفكه سن ايتدك تارمار
 تارمار اول سن دخى زلف پریشانك كبي
 يوق پریشان ايتدك بر خانمان عقل ودين
 سويله كافر مى او زلفك سويله ايمانك كبي
 لذتى تا حشمره دك خاطر نشاندر عاشقه
 كوردمم بر يادكارك زخم بيكانك كبي

اولسون جانان دخی اکاه حالکدن ضیا
راز عشقی صافله کنج سینده جانک کبی
۱۰ محرم ۱۲۷۰

* *

اولسون فرض ایله هیچ انجام کار اندیشه سی
الویر انسان ایسک ناموس و عار اندیشه سی
روحدن عنصرده اولدقجه کسلمز اضطراب
حالیدر مرغ قفسبندک فرار اندیشه سی
کرچه بلبلدر اولان اشفته خاطر غنجه دن
غنجه نکه ده صورسه لر واردر هزار اندیشه سی
زخم خاری موسم حجر خزانی فکر ایدر
عقلی وارسه بلبلک ایتمز بهار اندیشه سی
کیم ضیا بیلم سن بویله پریشان ایلمن
روزکارک حالیمی یازلف یار اندیشه سی

جمادی الاخره ۱۲۸۶

* *

هی قنی اولدمکه دلدی ارزولر وار ایدی
شو قنر غمملر هوسلر جستجولر وار ایدی
بر زمان نیدی خراباتک او فرو شوکتی
انده یر نعره لر بیک های وهولر وار ایدی
خواه واردم اغلابوب رؤیاده کوردم دون کیجه
باصدینی یرلرده یارک قانلو صولر وار ایدی

کام الوردی باغ عالمدن مشام آرزو
لاله ده سنبلده اول رنگ و بولر وار ایدی
شمیدی بر کهنه سفالی چوق کورر ساقی دهر
بزمزده بر زمان زرین سبولر وار ایدی
دلربالر بویله دامسکش دکلدی بزمین
هر کیجه عاشق ارارلر ماهرولر وار ایدی
سن ضیا گلزدن اول دهره مانند ندیم
عرصه نظم وهنرده نکته کولر وار ایدی

جمادی الاخره ۱۲۹۰

* *

قنی اودم که بزمده وقاریمز وار ایدی
بزمز دیمکه اقتداریمز وار ایدی
خوش اول زمان که یاننده هزار بلبل ایدک
میان بزمده بر کلعداریمز وار ایدی
اکلسون اول کیجه لر کیم کلور او ماه دیو
طلوع مهره قدر انتظاریمز وار ایدی
کلورمی خاطره اول کون که کو کصوده ایکیمز
کنز ایدک ال اله برده یاریمز وار ایدی
دکلدی بزمز افسرده خزان بویله
بزمده بلبلمز نوهاریمز وار ایدی
بزه رقیب حسد کش ایدی بتون عالم
سکا محبت ایله اشتهاریمز وار ایدی

آتش ویر شده بولندق ایجه وقتی ایله
 بو چار سوده بزم اعتباریمز وار ایدی
 طاغندی کلشنمز تند باد چرخ آخر
 بزمده بزجه براز برك و باریمز وار ایدی
 مدار تهمت ایتمش کیم بیلوردی کیم بروقت
 هزورز دیهرك افخارمز وار ایدی
 بو رتبه بند جوانان دکل ایدک اول
 بزمده الله براز اختیاریمز وار ایدی

دیمز او غمزده سی صیاد رحم ایدوب برکون
 ضیا آرنده بزم بر شطایمزم وار ایدی

۱۵ جمادی الاخره ۱۲۹۱

تبدل ایلدی اسمایله حال جهان شمدی
 سپهره ضا کدابه دیر لر زمینه آسمانه شمدی
 کمانلر واصل آماج مطلبدر سهام آسا
 سهام استقامت اولدی همقدکان شمدی
 هنر ایش بیلمامک حق وجهالت کاردانلقدر
 درایت عاجز آلداتمق نظر افتدر یالان شیمدی
 مروت مرصمت دیر لر براز شی واردی عالمده
 ایشی ارباب جاهک جمع ثروتدر همان شمدی
 مقدم صو کتیرمک دستی قیرمق بر ایدی اما *
 عبیدر مظهر رجحان اولور دستی قیران شمدی

جهالت چارسوی دهری طوتدی شویله کیم هر کس
 زیانی سود ظن ایلمر دخی سودی زیان شمدی
 رجال اوزره نسا قوامه صاحب نفوذ اولدی
 ایدر تعلیم آوازه خروسه ما کیان شمدی
 تغیر ایلمشدر عالمک اول رتبه اخلاقی
 بزه نقلی توار یحک کلیر کویا یالان شیمدی
 دکلدی دولتک اولده حالی کر چه پک یحشی
 یاز قلمر آه کیم اولدی یمانلردن یمان شمدی

نه رنگین سوز بولوردی بر زمانلر کلسه کفتاره *
 ضیا بی ایلدی دمبسته حیرت زمان شمدی

۲۱ ذی الحججه ۱۲۹۱

ای بلبل بلا کش چکمه جفای خاری
 وصل دوروزه کل دکمز بو خار خاری
 بیلیم نیچون کوزلار عشاقه نار ایدر لر
 کور مکدر اختیاری سو مکدر اضطراری
 نور هدای عقلی ویرمش ایکن خداوند
 خلقک عجب دکلی مهدی به انتظاری
 تاکی کوکل چکر سین اندوه روزکاری
 فصل بهار کلدی سیر ایله لاله زاری
 گلزاری ایت تماشا قیل نظره چمنزار
 باق فیض لایزاله کور صنع کردکاری

فرش ایلوب زمینه بر پر نیان اخضر
 اعزاز ایدر طبیعت سلطان نوبهاری
 رنگ شفق دکدر هر صبح اولان نمایان
 عکس ایتش ارغوانک افاقه احمراری
 سر تابیا مجوهر طاقش سانور عروسان
 ازهار ایله کورنر اشجار مرغزاری
 هر قطره آب نیسان بر چشمه ماء حیوان
 کویا که جان باغشلار ذراته روح ساری
 یا قطره قطره شبنم یا قطعه قطعه الماس
 یا عکس مهر تابان یا نور فیض باری
 کلبرک ایچنده غنچه کویا که ظاهر ایلر
 لوح زمره اوزره یا قوت آبداری
 باد سحر می یارب یا نفخه مسیحا
 یا فیض قلب عارف یا موج آب جاری
 غبطه اورند عشقه کیم عزم کلشن ایلر
 جبینده شیشه می یا بنده کلعداری
 برالده جام باده برالده دست جانان
 ایلر سحر نشیمن سحرای لاله زاری
 که ناقل پیاله صد رعشه ایله عاشق
 که ساقی قدحکش بیک ناز ایله نکاری
 هر شیوه سنده پنهان بر طور هشر بایی
 هر نکته سنده مکنون بر وضع دلشکاری

رخساری کل کل اولمش دستنده جام لبریز
 تا نافه دک دو گلش کیسوی تارماری
 صد چاک پیزهنلر کلبوسه چین دهنلر
 بریانه زهد و عفت بریانه شرمساری

بردر ضیا فناده تحقیق ایله تصور
 واری یوغنی جهانک هب امر اعتباری

صفر ۱۲۹۲

جمال یاره خال دلکش عنبر فشان قوندی
 دیار رومه اقلیم حبشیدن کاروان قوندی
 سرشک دیده ولخت جگر له طرح بزم ایتدم
 الم دیر لر سرای سینه یه بر مهمان قوندی
 دکل خورشید حسنک نقش ایدر کن خامه قدرت
 او نقطه صفحه چرخه برای امتحان قوندی
 چیقار البت الندن کیم تملک ایتک ایسترسه
 انکچوندر بوفانی عالمک نامی همراه قوندی
 ضیا عید ایله کیم سینه کده جانان داغیر آچدی
 خاندن جا بجا کویا که قریانه نشان قوندی

۱۵ رجب ۱۲۹۲

غزل مشترك [*]

ف کوکلم شکنج زلف سپهکاره دوشمسون
 س کافر مثالی حلقه زاره دوشمسون
 ض زهار او اهوی حرمی صید ایچون کوکل
 ف دشت بلاده نجه آزاره دوشمسون
 س دوشسون بلای کا کلنه تک اسیر عشق
 ض غمزه ک کبی رافت مکاره دوشمسون
 ف مانند قیس لیلی زلفک کورن سنک
 س مجنون اولوب نه حالله کهساره دوشمسون
 ض پیمانه عکس لعل لب کورمسون صقین
 ف ساقی او ماه خانه خاره دوشمسون
 س بن عاشقم او غنجه مه همچو عندلیب
 ص انصافه کل که نیجه کوکل زاره دوشمسون
 ف سودی او ماهی مردم چشم کبی کوکل
 س انوار حسنی دیده اغیاره دوشمسون
 ص دوشسون دوشنار عشقنه اول نورسیده نک
 ف کوکلم همان او طفل زیانکاره دوشمسون

کوردی سنیح زاره فطینه عطاسنی

غیری نصل ضیا درخنکاره دوشمسون

[*] بروسلی سنیح و (تذکره) صاحبی فطین افندیله مشترکاً تنظیم ایدلش اولان بوغزله یازما نسخه ده تصادف ایده مدم ؛ ضیا پاشا، انک مطبوعه مجموعه اشعارندن نقل ایدیورم .

سرفیات

برای شریف همایون از محمد سفید

بر زمان ای پادشاه جم صفات
 سوز هجرک دلدله بولمشدی ثبات
 عودتکله شمدی ایتدک التفات
 مقدمکله ویردک افاقه حیات
 حسرتک ایله جهان نالان ایدی
 طوغریمی شایسته احسان ایدی
 سنسز عالم قالب بی جان ایدی
 مقدمکله ویردک افاقه حیات
 عالم اولمشکن فراقکله ملول
 عز ایله بولدک ستانبوله وصول
 صانکه بروح ایلدی جسمه حلول
 مقدمکله ویردک افاقه حیات

حاصلی هجرکله ای شاه جهان

قالمامشدی کیمسه ده تاب و توان

برویت دیدارک اولدی تازه جان

مقدمکله ویردک افاقه حیات

ایتدی تشریف هایونک رجا
 هب ضیا کبی جهان ایدوب دعا
 حمدلله اولدی مقبول خدا
 مقدمکله ویردک افاقه حیات

برای عزیمت هما بونور بجر سفید در اظهار خمس

اولدی الم ای شاه جهان خلقه رسیده
 سن عزم ایده لی بوسفر دور وبعیده
 دریا کبی هر قطره اشک اولدی چکیده
 طاقتمی کلور حاصلی بو هجر مدیده

سن دولت ایله عزم ایده لی بجر سفیده
 ایندیردی فلک قاره لری چشم امیده

لطف ایله براز حالمزه ایله نکاهی
 قیل یمن قدومک ایله مسرور کاهی
 هر شب فلکی قاره لدق ایلیوب آهی
 کوز یا شلریمز اغلدیور بجر سیاهی

سن دولت ایله عزم ایده لی بجر سفیده
 ایندیردی فلک قاره لری چشم امیده

عودت ایله تشریفکده ایله تکلم *
 احسان قیلوب حالمزه ایله ترحم
 هر کیجه قاره بغلدی هجرک ایله انجم
 دریای فراقک یتشور ایتدی تلاطم

سن دولت ایله عزم ایده لی بجر سفیده
 ایندیردی فلک قاره لری چشم امیده

کار ایتدی بزم جانمزه خنجر فرقت
 یاقدی یتشور جسممزی اتش حسرت
 تشریفکه هب منتظرز ایله عنایت
 انصاف بیور غیری یتر قالمدی طاقت

سن دولت ایله عزم ایده لی بجر سفیده
 ایندیردی فلک قاره لری چشم امیده

تشریفک ایله عالمه بخش نعم ایله
 اسباب صفای و طربی منتظم ایله
 رحم ایله کلوب باری ضیایه گرم ایله
 استانبوله یمن قدمکله ازم ایله *

سن دولت ایله عزم ایده لی بجر سفیده
 ایندیردی فلک قاره لری چشم امیده

احسانه همایونہ شکر معروضہ شرقی

افتخار مدر بیلوب رب غنی
 یولکه ایتسم فدا جان وتی
 دائم ایتسون حشره دک مولا سنی
 پادشاهم ایلدک احیا بنی

بونه نعمت ای ولی نعمتم
 اوله مقبولک دکر سز خدمتم
 یوق ایکن برزه رجه اهلیتم
 پادشاهم ایلدک احیا بنی

عمرم اولدجه یتر دولت بکا
 طالع یار اولدی قول اولدم سکا
 ایدهم بو نعمتک شکرین ادا
 پادشاهم ایلدک احیا بنی

صدمه چرخ ایله ای شاه جهان
 مرده اولمشدی ضیای ناتوان
 سایه لطفکنده بولدی تازه جان
 پادشاهم ایلدک احیا بنی

کسوه هبیده عسکریه ایچونه شرقی

ایتدک احیا عسکری باشدن باشه
 پادشاهم دولتکله چوق یاشه
 دشمنک کلسون باشی طاشدن طاشه
 پادشاهم دولتکله چوق یاشه

کسوه کیدی بولدی عسکر شمدی شان
 هر بری اولدی مثال قهرمان
 ایتده بویله دعا خالق جهان
 پادشاهم دولتکله چوق یاشه

پک یراشدی اکری صارق اکری فس
 رسمه ارباب عرفان دیدی پس
 بو سوزی تکرار ایدر لر هر نفس
 پادشاهم دولتکله چوق یاشه

طرز اسلام اوزره کیدردک لباس
 دشمنک شمدنکرو ایتسون هر اس
 شکر ایدوب دیر عسکرکله جمله ناس
 پادشاهم دولتکله چوق یاشه

سُرقی صبا

ای صبا اسمہ نکارم اویقوده
 سودیکم چشم خوارم اویقوده *
 دکمه لطف ایت کلعدارم اویقوده
 چین سحر در نازلی یارم اویقوده

برک کلزار اولسون جنبش فروش
 ایتسون جوی روان جوش و خروش
 بر زمان بلبیل دخی اولسون خموش
 چین سحر در نازلی یارم اویقوده

تار مار اولمش او زلف پرشکن
 سرپلوب یا تمش اچیلمش پیرهن
 بر کوموش دریا صانور جسمن کورن
 چین سحر در نازلی یارم اویقوده

مست ایدی مجلسده باده شوقنه
 سنده مانع اولمه شمده ذوقنه *
 ای کوکل آه ایتمه الله عشقنه
 چین سحر در نازلی یارم اویقوده

رجب ۱۲۷۶

* *

سُرقی فرمناک

کل اونندق صحبت میخانہ بی
 ایله احیا مشرب زندانہ بی
 محرم ایتمه مجلسه بیکانہ بی

طولدرای ساقی کتور پیمانہ بی
 نشئه یاب ایله دل دیوانہ بی

فکر غم آرتقی یتر حالم خراب *
 شیشه لرده یوقی بر قطره شراب
 ایتمه عمرم واری ایتمه اجتناب *

طولدرای ساقی کتور پیمانہ بی
 نشئه یاب ایله دل دیوانہ بی

اویقوسیزی نشئه سندمی ندن
 یاتدی آغوشمده اول سیمین بدن
 یاره زحمت اولسون کل باری سن

طولدرای ساقی کتور پیمانہ بی
 نشئه یاب ایله دل دیوانہ بی

عقل و اندیشه م خیالم قالمسون
 حالی فکره مجالم قالمسون
 تا بوضورتله ملالم قالمسون
 طولدرای ساقی کتور پیمانہ بی
 نشئه یاب ایله دل دیوانہ بی

صفر ۱۲۷۷

شرفی

الفتک اولدی میسر ای پری
 بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
 اشته شمدی سوبلدم کلدی پری
 بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
 عقلمی الدی اوسیمین کردنک
 کیم اوماردی بویله احسانک سنک
 عاقبت کچدی الیمه دامنک
 بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
 کل صباح اولدی کل ای مخمور ناز
 ایشم لطفکله تسکین ایت براز
 بشقه وقته قالسین اول ناز و نیاز
 بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری

حسنیک اولدم کوکلدن مائلی
 یاقدی هجرانک یتر جان ودلی
 یاندی صبرم یاندی عمرم حاصلی
 بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری

سلخ ربیع الاخر ۱۲۷۸

عجازه

دورا اولدن سندن ای رشک ملک
 قولکه کورسک نلر ایتدی فلک
 بللو حاملدن نه حاجت سویلمک
 اشتیاقک جانمه کار ایتدی پک
 مظهر لطفک اولور کن بر زمان
 فرقتکله شمدی جال اولدی یمان
 مرحمت قیل نازلی یارم الامان
 اشتیاقک جانمه کار ایتدی پک
 غنجه سک سن کل جمالک صولسون
 دوشمنک غمدن افاقت بولسون *
 سودیکم سندن شکایت اولسون
 اشتیاقک جانمه کار ایتدی پک

حسنك اولدی ضیا اواره سی
اوله وار ایزلنك یوق چاره سی
کو کلک اولدی او کولمز یاره سی
استیاقك جانمه کار ایتدی پک

۱۲۷۹

شرقی

یچون نالنده سین بویله
کوکل دردك ندر سویله
سنی بن استمم او یله
کوکل دردك ندر سویله

کیمك عشقیله نالانسك
کیمك هجر یله سوزانسك
ندن بویله پریشانسك
کوکل دردك ندر سویله

ندر بوسنده کی حیرت
بوکا وار برسبب البت
مراق اولدی بکا غایت
کوکل دردك ندر سویله

هوالتدك بو کونلرده
نه یل اسدی عجب سرده

دوا اولمازی بو درده
کوکل دردك ندر سویله *

چکلدك سیر کلشدن
چارسین شمیدیه بندن
اوصاندم غیری بن سندن
کوکل دردك ندر سویله

۲۵ شوال ۱۲۸۲

شرقی

دوشندجه کلور افکاره حیرت *
سکا ایلر ایکن عالم محبت
نه طالعدر بوای مهر صباحت
سنی سومك بکا اولدی قباحت

عجیدر سودیکم خلق زمانه
ارار لر لوم ایچون درلو بهانه
شراب ایچمك نی ویردی لسانه
سنی سومك بکا اولدی قباحت

فراقکله چیقار افلاکه اهم
عجب یوقی مروت سنده ماهم
ندر بونده بنم جرمم کناهم
سنی سومك بکا اولدی قباحت

کوزلسین سن سکا افتاده یم بن
 نه جنجه صادر اولدی بشقه بندن
 جهان خلقی بنله اولدی دشمن
 سنی سومک بکا اولدی قباححت

۳ ذی الحججه ۱۲۸۲

سرفی

کل جمالکده او خط مشکناپ
 دلره ویرمکده در بیک پیچ و تاب
 رشک ایدر سه وجهی واردر آفتاب

حسنکه ویرمش تراشک بشقه تاب
 صانکه قورتلش بولتدن ماهتاب *

ساده رونک کرچه خوشدر طلعتی
 بشقه در اما خط اور لذتی
 چشممک باقمقله طویمز حسرتی

حسنکه ویرمش تراشک بشقه تاب
 صانکه قورتلش بولتدن ماهتاب

پنه کوشک زیر کا کلدن چیقار
 غنجه کل سنبلدن اولسون آشکار
 زائل اولمش کل یناغکدن غبار

حسنکه ویرمش تراشک بشقه تاب
 صانکه قورتلش بولتدن ماهتاب

طاقم یاندی کوروب رفتارکی
 اوزمه انصاف ایت ضیای زارکی
 قوقلیم بر کره جک رخسارینی

حسنکه ویرمش تراشک بشقه تاب
 صانکه قورتلش بولتدن ماهتاب

۲۸ ذی الحججه ۱۲۸۲

اماسیرده عودنه ذات شاهانه کورلر کوره
 نکره اوسولنانه سرفیدر

دردکله کورسک نه حاله کیردم
 واریمنی جامنی یولکه ویردم
 ییلاجرجه وصلک اوزلدم طوردم

دنیا کوزیله بن سنی کوردم
 عمرمده بو کون مراده ایردم

اوچ ییل جهاننه باقدم اصلا
 هجرکله زندان اولمشدی دنیا
 اولسمده ارتق غم یمم زیرا

دنیا کوزیله بن سنی کورددم
عمر مده بو کون مراده ایردم

رؤیاده کاهی وجهک کوررکن *
جان و جهاندن مأیوس اولورکن *
محشره قالدی حسرت سانورکن

دنیا کوزیله بن سنی کورددم
عمر مده بو کون مراده ایردم

شانکه سنک دنیالر طولسون
سبب اولئر اوقدر بولسون
بیگ کره حقه شکر لر اولسون

دنیا کوزیله بن سنی کورددم
عمر مده بو کون مراده ایردم

شرفی

ندرای نور دیده م سویله حالک
یچون بویله صراردی کل جمالک
سنک البته واردر برملالک
یچون بویله صراردی کل جمالک

عجب کندک کبی برورد آله
کوکل و یردک ده می دوشدک بو حاله
ندن نازک تنک دوندی خلاله
یچون بویله صراردی کل جمالک

سبب نه منحرف کورددم مزاجک
طیبیه اولسون هیچ احتیاجک
اگر جان ایسه ممکندر علاجک
یچون بویله صراردی کل جمالک

سزاحی صاغ کزرکن بویله کندم
اوزلسون دلشکارم دلپسندم
امان ای عمرمک واری افندم
یچون بویله صراردی کل جمالک

شرفی

کیملرک غمخانه سن رخشنده سین
قنئی ویران دلره تابنده سین
حسرت افر وزدل افکننده سین
قنده سین ای نور دیده م قنده سین

اشته اوچ کوندر بو کونله انتظار
کیم خیالک چشم حسرتده اوچار
قان دو کر هجرک ایله بو چشم زار
قنده سین ای نور دیدم قنده سین

طورمدک عهد کده ایتم اشتباه
بردل پرخونی قیلدک جایگاه
کوزلرم یوللرده قالدی آه آه
قنده سین ای نور دیدم قنده سین

غمزه کک باشیچون ای رشک ملک
عاشقه لایق میدر جور ایلمک
قان رواندر دیده لردن صبحه دک *
قنده سین ای نور دیدم قنده سین

شرقی

عاشق لری ایناندر
یلان وعده ایله قاندر
بوخوی سنی اوتاندر
چوق ناز عاشق اوصاندر

ندر سندن بوچکدیکم
اسیرگم ویرنجکم *
بیلمز میسین اسودیکم
چوق ناز عاشق اوصاندر

متانکک دو که سین چوز
سیم تنک کورسون بو کوز
اسکیدر سویلنور بوسوز
چوق ناز عاشق اوصاندر

شرقی

دکلیوب اوصافیکی ای ماهرو
کیزلی عاشقدم سکا چوقدن برو
ایلم اغیاره ارتق سرفرو
سن بنسین بن سنک شمدنکرو

کندمی ایتمک مقرر کن تلف
سن وصالکله بکا ویردک شرف
حاصلی جان و جهان هب برطرف
سن بنسین بن سنک شمدنکرو

الفتك ويردى بكا تازه حیات
 سوديكم عهد كده سنده قيل ثبات
 قيل وقاله ايمه اصلا التفات
 سن نهمسين بن سنك شمدنكرو

چونكه سن ايتدك ضيايه اعتبار
 كتدى دستندن انكده اختيار
 عهدم اولسون سوميم بريشقه يار
 سن نهمسين بن سنك شمدنكرو

* *

صبحدمدر تابي بواحتجاب
 مست نازم غيرى الويرمزمى خواب
 مهر حسنك ايليوب كشف نقاب
 شبنم خورشیده ویرسون انجذاب

اچ يوز كدن زلفكي كيتسون حجاب
 سوديكم ياطوغ ياطوغسون آفتاب

مهره جا خاورستاندر شمديجك
 وقت تنوير جهاندر شمديجك
 عرض دیداره زماندر شمديجك
 یعنی وقت امتحاندر شمديجك

اچ يوز كدن زلفكي كيتسون حجاب
 سوديكم ياطوغ ياطوغسون آفتاب

طوتدى افاقى فروغ شهرتك
 ماهى محجوب ايلدى ماهيتك
 ويردى خورشیده تردد ظلمتک
 عالمى اوزمكى يوقسه نيتك

اچ يوز كدن زلفكي كيتسون حجاب
 سوديكم ياطوغ ياطوغسون آفتاب

تيره بختان غمك اى كلعذار
 اولديلر شب تاسحر انجم شمار
 ارتق الويرمزمى درد انتظار
 بك رجا ايلر ضياى بيقرار

اچ يوزندن زلفكي كيتسون حجاب
 سوديكم ياطوغ ياطوغسون آفتاب

* *

اى شاه اقليم وفا
 هجر كاه حالم بك فنا
 هب بنده در جرم و خطا
 ايتدم قپو كه التجا

الله ایچون رحم ایت بکا
بن عاشقم عاشق سکا

دوشدم دیار غربته
یاندیم فراش حسرته
یوق صبرم ارتق فرفته
دکمز ایسه مده شفقته

ایضا

کورسه جمالك كوزلرم
سورسم ایزینه یوزلرم
عفو ایت پریشان سوزلرم
اون بریل اولدی اوزلرم
ایضا

بر کره ای نور بصر

ایینه یه ایله نظر

ممکنی صبر ایتمک بشر

یاندی ضیا ارتق یتر

ایضا

سوزناک عارف بک

جور ایتمه بکا بویله

جرم نه ایسه سویله

لازمسه جزا ایله
جرم نه ایسه سویله

عشقکله کوکل طولسون
بو وضعه سبب تولسون
اوز باشک ایچون اولسون
ایضا

سن یان چیزه لی جانا
زند اندر بکا دنیا
عفو ایتمه کوجن اما

ایضا

بن عاشقم عاشق
جوره دکلم لایق
بالله بکاده یازق

ایضا

بزم صفا قورلسون
کوکلک فرحله طولسون
عیدک مبارک اولسون
شوکتلو پادشاهم

سن شاه جهان بایین
عالمره سلطانیین

هب بنده فرمانكدر

مستغرق احسانكدر

تديريك ايله دولت

بولمقده عز و رفعت

سايه كده خلق راحت

شوكتلو پادشاهم

ايضا

اي شاه عالم ارا

دنيا سنكله دنيا

ايتدك جهاني احيا

شوكتلو پادشاهم

ايضا

جور و سخا سنكدر

لطف و عطا سنكدر

قولك ضيا سنكدر

شوكتلو پادشاهم

ايضا

غره شوال ۱۲۸۹

مارسه عسكري

فتح ايجون اعداي فرمان ايلدي سلطانم

قويمشردر بز انك يولنه باش و جاتم

شان ايجون بزجه نه دولتدر دوكلك قاتم

قهرمان بر عسكدرز عثمانلوردر عنوانم

شرق و غربه لرزه انداز اولدي صيت و شاتم

دين و دولت اوغرينه اعدامزه آچدق سفر

خانمان ايلرز بر حملهده زيروز بر

رهنامزدر لوای نصرت و فتح ظفر

قهرمان بر عسكدرز عثمانلوردر عنوانم

شرق و غربه لرزه انداز اولدي صيت و شاتم

بر زمان ايران و توران اولدي هپ پاملمز

بر وقت المان مجار اولمشدي كندى مالمز

حاصل اولدي سايه شاهانهده آمامز

قهرمان بر عسكدرز عثمانلوردر عنوانم

شرق و غربه لرزه انداز اولدي صيت و شاتم

حق بزه صاحب قران بر پادشاه ايتدي عطا

بر قبلي اوغرينده بيك بيك جاتم اولسون فدا

هپ اوشاهك فيض و احسانيلهدر كيم اي ضيا

قهرمان بر عسكدرز عثمانلوردر عنوانم

شرق و غربه لرزه انداز اولدي صيت و شاتم

۱۰ ذى الحجه ۱۲۸۹

الغاز *

اول نه مرغ خوش نفسکیم بیوجود
 هریره پرواز ایدر بیلمز حدود
 جسمی یوقدر واردر اما خانهسی *
 یعنی بر سنکین محلدلر لانهسی
 ایکی روزندن ایدر آکه ولوج
 بر قیودن ایلر ایلر سه خروج
 کندوسی شوب عناصردن بری *
 بلکه اندن بر وجودک مظهری
 برهادر گاه اولور دولترسان
 جای ویرانی ایدر رشک جنان
 بوم دیر سمدن سزاکیم اول عقاب
 گاه چوق معموره بی ایلر خراب
 زخم مقاری الی یوم القیام
 اوله مز مرهم پذیر التیام
 لانه سندن بولسه بر دم انفصال *
 یوقدر ارجاعنده قطعاً احتمال
 اوله مز عالمده انسز بزم خاص
 ایلیش هر بزمه کسب اختصاص
 محرمانه هریره ایلر دخول
 استسه هر قابله ایلر حلول

اولدیغیچون مبدأ کون شئون
 اشیاننه کچر اهل بطون

بولغز علمن بیلن اهل ادب
 اولور عالمده ضیا وش بسته لب

*
**